

Societat

Emergència sanitària

Alerta europea: més droga i més consumidors

El narcotràfic s'enforteix i recupera el volum de negoci d'abans de la pandèmia

ANTONI LÓPEZ TOVAR
Barcelona

Mentre una bona part dels sectors econòmics ha patit i continua patint els devastadors efectes de la pandèmia, el tràfic de drogues no només ha resistit perfectament la crisi sanitària sinó que s'ha vist enfortit i presenta una gran perspectiva de creixement. Hi ha més droga al mercat que mai i, a conseqüència de l'impacte de coronavirus en la salut mental i financera de la població, la xifra de consumidors potencials es dispara. "Estem davant una possible tempesta perfecta", alerta Alexis Goosdeel, director de l'últim Informe Europeu sobre Drogues, que es va presentar ahir a Lisboa.

En certa mesura, també els *camells* es van passar al teletreball en el període de confinament i durant les grans restriccions de la mobilitat. Els traficants van trobar la manera de continuar venent la mercaderia mitjançant missatges encriptats amb els consumidors, amb pagaments electrònics i amb l'intercanvi de coordenades per dipositar la droga als llocs convinguts o amb lliuraments a domicili.

Segons els experts, aquesta nova forma de distribució coexistirà els pròxims anys amb els canals de venda tradicionals, ja que un segment important de consumidors no té instruments

telemàtics ni comptes bancaris perquè s'imposi la venda digital.

A escala majorista, les bandes de narcotraficants s'han adaptat a les restriccions de viatge i als tancaments de fronteres mitjançant canvis en les rutes i els mètodes de trànsit, amb una dependència més gran del contraban a través de contenidors intermodals i cadenes de subministrament comercials i amb menys dependència de l'ús de missat-

CONSUM LETAL

El 2019 es van comptar 5.145 morts induïdes per narcòtics a la UE

DESPRÉS DEL CORONAVIRUS

La crisi econòmica i els problemes de salut mental auguren un augment del consum

gers humans, revela l'informe, partint de les dades proporcionades pels 27 països de la UE, a més de Noruega i Turquia.

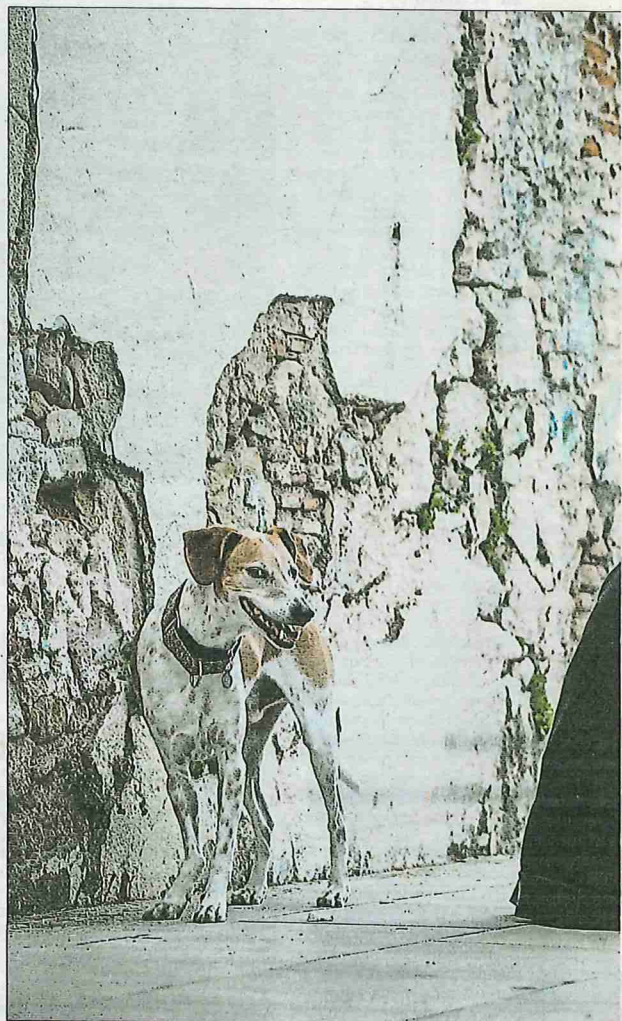
Com a resultat d'aquesta capacitat d'adaptació a les circumstàncies restrictives, la disponibilitat de droga ha recuperat els nivells pre-pandèmia i augmenta la pressió sobre els consumidors potencials. Erradicar la deman-

da és impossible, reconeix Goosdeel, que planteja tres nous escenaris de risc al final de la crisi sanitària.

Per una part, els usuaris que hauran de rebaixar la qualitat de la droga que consumien, a conseqüència dels problemes financers, amb la qual cosa augmenten els riscos per a la seva salut. Per una altra, els afectats mentalment, laboralment o econòmicament per la pandèmia poden veure's empesos al consum. En tercer lloc, persones que han quedat en situació precària poden buscar una via d'escapament en els ingressos per narcotràfic. Com més demanda, més feina. I les forces de seguretat han detectat projectes de les bandes criminals per incentivar el consum de drogues en el medi rural.

La situació alarma les autoritats comunitàries i es prefigura com una de les patates calentes dels pròxims anys per a la UE, on el 2019 van morir 5.145 persones per sobredosi, la major part per opiacis i per la combinació de substàncies. El mateix any es va produir un rècord en la confiscació de cocaïna, 213 tones, 36 més que l'any anterior, i les dades preliminars del 2020 no apunten que hi hagi d'haver un descens.

"Gairebé un 90% dels grups delictius treballen amb les drogues, i la delinqüència organitzada és cada vegada més gran.

Imatge quotidiana
Una persona consumint drogues a la via pública ahir a Barcelona

Afecta les nostres economies, perquè el narcotràfic accedeix a negocis legítims. Entra als aeroports, als molls i expandeix la violència i la destrucció. És un dels pitjors delictes organitzats. Hem de bloquejar el subministrament, desmantellar aquests processos per terra, mar i aire".

Aquestes paraules de la comissària europea d'Assumptes d'Interior, Ylva Johansson, reflecteixen l'alarma que hi ha. "Estic particularment preocupada per les substàncies altament pures i potents disponibles als nostres carrers i en línia i per les 46 noves drogues detectades a la Unió Europea només el 2020", va subratllar.

La prevenció, la coordinació policial sofisticada i la tecnologia són els eixos sobre els quals

Detectades 46 noves substàncies psicoactives a Europa el 2020

A. LÓPEZ TOVAR Barcelona

A finals del 2020 l'Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies supervisava 830 substàncies psicoactives, 46 de les quals havien aparegut per primera vegada a la UE aquell any, en una proporció d'una droga nova cada setmana. La dada és alarmant, però són els clàssics els

que continuen copant el mercat, i cada vegada són més potents i presenten adulteracions més perilloses.

CÀNNABIS

És responsable d'un terç de les peticions de tractament a la UE. El consum se'n manté estable, en nivells alts, segons l'última anàlisi. No n'ha baixat el cultiu ni la

producció durant la pandèmia, però s'ha observat un augment del contingut de THC que porta. Les alertes de salut adverteixen sobre el cànnabis adulterat amb cannabinoides sintètics de gran potència. "No sabem si és una nova tendència o desapareixerà, però herba i cànnabis sintètic pot ser una combinació molt perillosa", indica Goosdeel. L'any passat

es va intervenir per primera vegada a la UE cànnabis en forma líquida. A la UE es van notificar 1,5 milions de delictes relacionats amb les drogues el 2019, la gran majoria dels quals corresponen a l'ús o possessió de cànnabis.

COCAÏNA

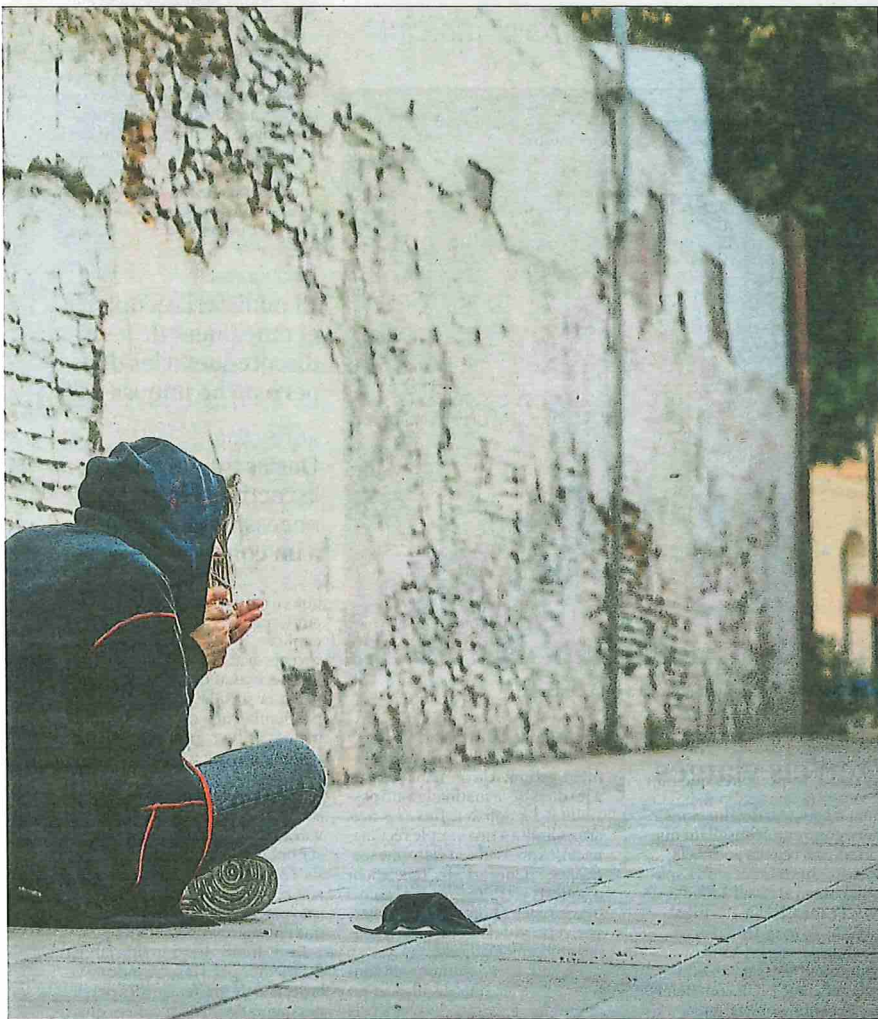
Rècord de confiscacions el 2019 (213 tones), i la tendència persisteix. La puresa de la cocaïna ha augmentat un 57% els últims anys i creix el nombre de persones que ingressen al tractament per primera vegada. N'augmenta el consum, i el període de latència entre que comença i la desintoxicació

és d'entre 8 i 9 anys. A més de destinació, la UE és lloc de trànsit de la cocaïna cap a altres llocs, com ara l'Orient Mitjà. Aquesta substància, principalment en combinació amb opioides, va estar involucrada en més de la meitat de les morts induïdes per drogues a Espanya el 2019 i en més d'un terç de les comptabilitzades a França.

METAMFETAMINES

Un problema creixent a la UE. Dels 327 laboratoris desmantellats el 2019, 317 es dedicaven a la producció de metamfetamines. S'observa que el mercat empeny

ALEX GARCIA

ha de pivotar la lluita contra la droga, segons Johansson. En aquest sentit, va posar com a model l'operació Escut Troia, tot just acabada, una de les més grans i més sofisticades operacions mundials contra el crim organitzat, en què han participat policies de 17 països i que ha acabat amb la detenció de més de 800 persones i la confiscació de 32 tones de drogues.

"Els narcotraficants treballen a les xarxes socials, fan servir

serveis de missatgeria, envien drogues a través de serveis de lliuraments... És un delictes organitzat", va resumir la comissària.

Producte de la consistent activitat de les bandes, la droga és a tot arreu i a l'abast de tothom, lamenta Goosdeel. "La gent que té un autèntic problema d'addicció no sempre la veus. L'antiga imatge de l'heroïnòman punxant-se no il·lustra els problemes d'avui dia. Ens preocupa moltíssim que hi hagi una per-

cepció errònia del risc per part de la població, i la disponibilitat de drogues és la més gran que hem vist mai".

Així, aquest expert demana que es reconegui urgentment que cada vegada més persones estan tenint problemes amb les drogues, segons denota l'increment de peticions de desintoxicació, i que aquests problemes "estan impactant en les nostres comunitats en una varietat més àmplia de formes".●

cap al consum d'aquestes substàncies. La demanda, estable, convergeix en rendible la producció a prop dels consumidors. Així, les xarxes proveeixen els mercats locals i han convertit la UE en territori exportador, majoritàriament a països d'Àsia i l'Orient Mitjà.

MDMA
El consum d'èxtasi, associat a esdeveniments festius, va experimentar un reducció al començament dels confinaments, el març del 2020, però es va recuperar a l'estiu. Augmenta el contingut mitjà d'MDMA a les pastilles.

CRAC
Entre els esdeveniments preocupants relacionats amb la pandèmia hi ha indicis d'un possible augment de la disponibilitat i el consum d'aquesta droga en alguns països.

BENZODIAZEPINES
S'observa un augment del consum d'aquestes drogues d'ús terapèutic entre els consumidors de drogues d'alt risc, els reclusos i alguns grups de consumidors amb finalitats recreatives, un fet que pot reflectir l'elevada disponibilitat i el baix cost d'aquestes substàncies, i l'existència de pro-

blemes de salut mental relacionats amb la pandèmia.

HEROÏNA
Encara es confisquen grans volums d'heroïna a la UE (7,9 tones el 2019), cosa que genera preocupació sobre el possible impacte en els nivells d'ús. Malgrat que el consum de drogues intravenoses ha anat disminuint a Europa l'última dècada, continua sent una de les principals causes dels danys relacionats amb les drogues. Els opioides i el policonsum provoquen la major part de les morts a causa d'estupefaents (76%).●

L'obesitat altera el cervell infantil com si patís un TOC

L'estudi de l'hospital del Mar es basa en la ressonància magnètica de 230 nens

ANA MACPHERSON
Barcelona

L'obesitat infantil, el grau extrem d'excés de pes que pateix almenys un 5% dels menors, té un reflex en el funcionament cerebral semblant al que tenen les persones amb un trastorn obsessiu compulsiu (TOC). La troballa de la unitat d'investigació en Ressonància Magnètica de l'hospital del Mar, amb l'institut ISGlobal, indica que quan el sobrepès assoleix la fase extrema, ja no només es tracta d'un problema de canvi d'hàbits: l'afectat necessitarà un altra mena d'ajuda perquè en el seu cervell estan canviant coses. La semblança amb el TOC donarà segurament pistes sobre què fer.

Què va primer, el TOC o l'obesitat? Per als investigadors, que lidera Jesús Pujol, el TOC és ben conegut i existia igual quan no hi havia aquesta epidèmia d'obesitat infantil. Per això creuen que és més probable que sigui un determinat punt d'obesitat el que altera el funcionament cerebral, malgrat que està per estudiar, així com la seva relació amb la pròpia genètica. Han analitzat les ressonàncies dels cervells de 230 nens i nens d'entre 8 i 12 anys que participaven en l'estudi Breathe, que analitza en milers de menors l'impacte de la contaminació ambiental en el neurodesenvolupament.

Entre els petits que tenien sobrepès, no obesitat, s'observa com baixa la resposta del sistema motivacional del cervell (una funció que se centra en el lòbul orbitofrontal, a sobre de les òrbites dels ulls). Una resposta baixa a qualsevol motivació, tret del

menjar. És una cosa que també s'observa en el cas de persones que pateixen addiccions.

Així que el nen o la nena supera un punt determinat de grassor i assoleix l'obesitat, "el cervell pateix una important alteració: el sistema motivacional s'hiperactiva, fins i tot en repòs, i s'observa com apareixen l'ansietat i els pensaments intrusius que l'obliguen a actuar, a menjar, o no menjar; o amagar el menjar. I fer-ho no calma l'angoixa", explica Pujol.

"Si el nen amb sobrepès pot gaudir de l'estímul de menjar, encara que s'hagi apagat la resposta a la resta d'estímul, l'obès no. Pateix. No calma la seva ansietat".

De l'estudi, el primer conegut

La zona orbitofrontal s'hiperactiva, dispara l'ansietat i l'obliga a actuar, però menjar no el tranquil·litza

que analitza a través de les ressonàncies magnètiques aquesta semblança amb les alteracions cerebrals d'un obsessiu compulsiu, es dedueix "que cal estudiar molt més què passa cerebralment en aquests nens obesos, perquè està clar que necessiten un tractament individual", opina l'investigador. "Aquests canvis passen quan el cervell encara està en formació, també la seva personalitat. Si no es fa res, s'estructurarà malament", adverteix.

Un 38% dels nens i nenes entre els 6 i els 11 anys pateixen sobrepès i obesitat a Catalunya.●

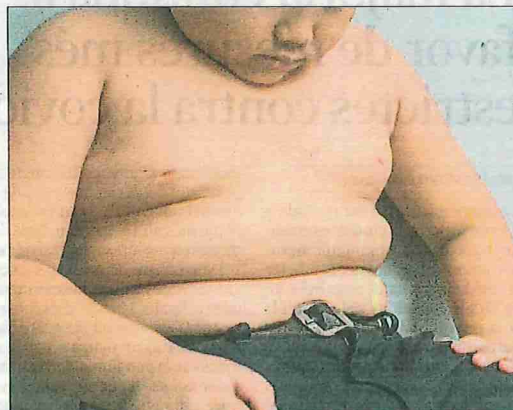

IMAGE SOURCE / GETTY

El pas del sobrepès a l'obesitat provoca canvis cerebrals